

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om auktoriserade translatorer

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att lagen om auktoriserade translatorer skall ändras. Enligt förslaget skall en person som godkänns som auktoriserad translator inte längre behöva ha hemkommun i Finland, utan som auktoriserad translator kan också godkännas en person som är varaktigt bosatt i en medlemsstat i Europeiska unionen eller i någon annan stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. I lagen skall

också göras vissa andra justeringar som beror på ändringar i annan lagstiftning, av vilka den viktigaste är att beslut av examensnämnden som gäller rätten att vara verksam som auktoriserad translator skall överklagas hos förvaltningsdomstolen i stället för hos högsta förvaltningsdomstolen. Den föreslagna lagen avses träda i kraft så snart som möjligt efter det att den har antagits och blivit stadfäst.

MOTIVERING

1. Nuläge och föreslagna ändringar

Inom Europeiska unionen finns det tills vidare inget enhetligt system som gäller auktoriserade translatorer, utan systemet baserar sig på den nationella lagstiftningen i respektive medlemsstat och rätten att vara verksam som auktoriserad translator eller motsvarande rätt gäller endast i staten i fråga. Enligt lagen om auktoriserade translatorer (1148/1988) kan som auktoriserad translator godkännas en myndig person som är känd för tillförlitlighet och som har hemort i Finland enligt lagen om befolkningsböcker (141/1969), dvs. hemkommun i Finland enligt lagen om hemkommun (201/1994), som har ersatt lagen om befolkningsböcker. Eftersom det råder fri rörlighet för arbetskraften i Europeiska unionen och även inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, är det inte ändamålsenligt

att fordra att de som önskar bli auktoriserade translatorer skall ha hemkommun i Finland. Ett typiskt fall där den föreslagna nya bestämmelsen skulle vara av betydelse är då en finländare eller utlänning som bor i en medlemsstat i Europeiska unionen (EU-stat) eller i någon annan stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES-stat) med tanke på senare behov önskar skaffa sig rätt att vara verksam som i Finland auktoriserad translator. I och för sig skulle det inte heller föreligga hinder för att någon gör översättningar som auktoriserad translator för Finland genom distansarbete i en annan EU-stat eller i en EES-stat. Eftersom i Finland beviljad rätt att utöva verksamhet som auktoriserad translator åtminstone inte tills vidare medför motsvarande rätt i ett annat land, handlar denna ändring närmast om att avskaffa onödiga byråkratiska hinder i vissa undantagssituationer. Å andra sidan är dock

examensnämndens uppgift enligt lagens 7 § 1 mom. att utöva tillsyn över de auktoriserade translatorernas verksamhet och enligt 12 § förordningen om auktoriserade translatorer (626/1989) att föra en förteckning över de auktoriserade translatorerna. I denna proposition föreslås att förordningens 12 § tas in som 4 a § i lagen. Möjligheten att erhålla rätt att utöva verksamhet som auktoriserad translator föreslås inte bli utvidgad till stater utanför EU och EES, eftersom det då skulle bli oskäligt svårt t.ex. att föra in adressuppgifter i förteckningen över auktoriserade translatorer, vilket förutsätts i ovan nämnda bestämmelse. Av praktiska skäl är det åtminstone inte tills vidare möjligt att ordna examina för auktoriserade translatorer utomlands — t.ex. vid Finlands beskickningar — vilket innebär att också de utomlands bosatta personer som avses i propositionen måste delta i examen i Finland.

Det föreslås att ovan relaterade ändring genomförs så, att lagens 2 § 1 mom. ändras. Samtidigt skall ordalydelsen i momentet justeras så att den motsvarar bestämmelserna i den nya lagen om förmyndarverksamhet (442/1999), som trädde i kraft den 1 december 1999. Till denna del sker ingen ändring av bestämmelsens sakinhåll.

För att bevilja någon rätt att vara verksam som auktoriserad translator och för att kunna identifiera dem som beviljats rätten måste examensnämnden behandla personbeteckningen för dem som ansöker om denna rätt och för dem som beviljats den. Personbeteckningen måste också antecknas i förteckningen över auktoriserade translatorer. Enligt 13 § personuppgiftslagen (523/1999) kan personbeteckningar behandlas t.ex. när behandlingen regleras i lag. Utöver gällande bestämmelser skall det i lagen om auktoriserade translatorer således finnas bestämmelser också om translatorsförteckningen. Det föreslås därför att en bestämmelse som motsvarar gällande 12 § i förordningen skall fogas till lagen som en ny 4 a §.

Lagen om grunderna för avgifter till staten (980/1973), som nämns i lagens gällande 8 §, ersattes från ingången av mars 1992 med en ny lag om grunderna för avgifter till staten

(150/1992). Den nya lagen har också tillämpats på translatorsexamensnämnden. Det föreslås att ordalydelsen i lagens 8 § ändras så att den motsvarar rådande situation. Det föreslås att lagens 9 § ändras så att den motsvarar de principer som ingår i förvaltningsprocesslagen (586/1996), som trädde i kraft den 1 december 1996, och i lagen om förvaltningsdomstolarna (430/1999), som trädde i kraft den 1 november 1999. Enligt förvaltningsprocesslagen skall beslut av en myndighet som är underställd statsrådet från och med ingången av november 1999 överklagas hos förvaltningsdomstolen. Det är därför ändamålsenligt att ett sådant beslut av examensnämnden som avses i 9 § lagen om auktoriserade translatorer inte längre skall överklagas hos högsta förvaltningsdomstolen, utan hos förvaltningsdomstolen.

Translatorsexamensnämnden är en myndighet vars verksamhetsområde omfattar hela landet. I samband med stiftandet av lagen om förvaltningsdomstolarna ändrades också 12 § förvaltningsprocesslagen så att besvär anförs hos den förvaltningsdomstol vars domkrets beslutet huvudsakligen hänförs sig till på grund av att den person eller sammanslutning som beslutet huvudsakligen gäller har hemkommun respektive hemort där. I praktiken kan besvär i sådana fall som avses i 9 § lagen om auktoriserade translatorer endast anföras av den vars rätt att vara verksam som auktoriserad translator nämndens beslut berör eller vars rätt har återkallats, vilket innebär att ett beslut av examensnämnden i de fall som avses i 9 § skall överklagas hos den förvaltningsdomstol i vars domkrets den sökandes hemkommun ligger.

Enligt lagens 9 § 2 mom. får ändring i bedömningen av en examen som nämnden anordnat inte sökas genom besvär, men enligt 3 mom. får rättelse i bedömningen yrkas hos examensnämnden. Även enligt förvaltningsprocesslagen är det möjligt att i lag bestämma när ändring i ett myndighetsbeslut inte får sökas genom besvär. Eftersom det nuvarande systemet har visat sig fungera, föreslås att förbudet att överklaga bedömningen av en examen och en

liknande praxis för rättelseyrkande som den gällande skall kvarstå. Det föreslås dock att hänvisningsbestämmelsen om sökande av ändring i beslut med anledning av rättelseyrkande, vilken för närvarande finns i 18 § 2 mom. förordningen om auktoriserade translatorer, skall tas in i lagen. I den föreslagna lagändringen har den tagits in i sista meningen i 9 § 3 mom.

Undervisningsministeriets beslut om prov för auktoriserade translatorer (306/1990) gäller anordnande och bedömning av de prov som ingår i examina för auktoriserade translatorer och utgör ett komplement till bestämmelserna i lagen och förordningen. Beslutet har utfärdats med stöd av bemyndigandet i 18 § förordningen om auktoriserade translatorer. Enligt 80 § 1 mom. i grundlagen, som trädde i kraft vid ingången av mars 2000, motsvaras ett sådant beslut av undervisningsministeriet av en förordning av undervisningsministeriet. Ministeriet, liksom republikens president och statsrådet kan utfärda förordningar endast med stöd av ett bemyndigande i grundlagen eller i någon annan lag. För att undervisningsministeriets beslut om prov för auktoriserade translatorer skall kunna ändras eller ersättas med en förordning av undervisningsministeriet efter det att grundlagen trätt i kraft, föreslås att till lagens 11 § fogas ett nytt 2 mom. som innehåller ett bemyndigande om detta. Gällande bestämmelse om bemyndigande att utfärda förordning i lagens 11 § kan däremot kvarstå

oförändrad, eftersom grundlagens 80 § anger att en förordning i framtiden utfärdas av statsrådet, om det inte särskilt anges vem som skall utfärda den.

2. Propositionens verkningar

Den föreslagna ändringen, genom vilken möjligheten att få rätt att vara verksam som auktoriserad translator utvidgas till att gälla också sådana som bor i EU- och EES-stater, torde inte medföra någon sådan ökning av antalet personer som deltar i examen eller ansöker om rätt att vara verksam som auktoriserad translator att ändringen får betydande ekonomiska eller organisatoriska verkningar.

3. Beredningen av propositionen

Propositionen baserar sig på ett förslag av translatorsexamensnämnden. Den har beretts som tjänsteuppdrag vid undervisningsministeriet.

4. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft så snart som möjligt efter det att den har antagits och blivit stadfäst.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av lagen om auktoriserade translatorer

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 23 december 1988 om auktoriserade translatorer (1148/1988) 2 § 1 mom. samt 8 och 9 § samt

fogas till lagen en ny 4 a § och till 11 § ett nytt 2 mom. som följer:

2 §

Som auktoriserad translator kan godkännas en person som har uppnått myndighetsåldern och inte har förklarats omyndig och som är

känd för tillförlitlighet och har hemkommun i Finland enligt lagen om hemkommun (201/1994) eller som är varaktigt bosatt i en medlemsstat i Europeiska unionen eller i

någon annan stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Som auktoriserad translator kan dock inte godkännas den som har fyllt 70 år.

4 a §

Translatorsexamensnämnden för en förteckning över de auktoriserade translatorerna, i vilken införs varje translators namn och personbeteckning, adress och uppgifter om intyg som givits honom eller henne enligt 3 § 2 mom. samt andra behövliga uppgifter.

8 §

I fråga om avgifter för examen som nämnden anordnar och för nämndens övriga prestationer och om grunderna för avgifterna gäller vad som bestäms i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992).

9 §

Ett beslut av examensnämnden, som gäller rätten att vara verksam som auktoriserad translator eller genom vilket rätten har återkallats, får överklagas hos förvaltningsdomstolen enligt vad som bestäms i förvaltningsprocesslagen

(586/1996).

I bedömningen av en examen som nämnden anordnat får ändring inte sökas genom besvär.

Den som har blivit underkänd i en examen som anordnats av nämnden har rätt att yrka rättelse hos denna. För behandlingen av ett rättelseyrkande utses till nämnden en tillfällig adjungerad medlem som har särskild kunskap i det språk som avses i rättelseyrkandet. Om sökande av ändring i ett beslut med anledning av rättelseyrkande gäller vad som bestäms i 1 och 2 mom.

11 §

Genom förordning av undervisningsministeriet utfärdas dessutom närmare bestämmelser om anordnande av de prov som hör till examina för auktoriserade translatorer och om de allmänna bedömningsgrunderna.

Denna lag träder i kraft den 20 . Sådana besvär enligt 9 § lagen om auktoriserade translatorer som gäller ett beslut som har fattats före denna lags ikraftträdande behandlas dock i högsta förvaltningsdomstolen.

Helsingfors den 2 februari 2001

Republikens President

TARJA HALONEN

Undervisningsminister *Maija Rask*

Bilaga
Parallelltexter

Lag

om ändring av lagen om auktoriserade translatorer

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 23 december 1988 om auktoriserade translatorer (1148/1988) 2 § 1 mom.
samt 8 och 9 § samt
fogas till lagen en ny 4 a § och till 11 § ett nytt 2 mom. som följer:

Gällande lydelse

2 §

Som auktoriserad translator kan godkännas en myndig person som är känd för tillförlitlighet och som har hemort i Finland enligt lagen om befolkningsböcker (141/69). Som auktoriserad translator kan dock inte godkännas den som har fyllt 70 år.

Föreslagen lydelse

2 §

Som auktoriserad translator kan godkännas en person som har uppnått myndighetsåldern och inte har förklarats omyndig och som är känd för tillförlitlighet och har hemkommun i Finland enligt lagen om hemkommun (201/1994) eller som är varaktigt bosatt i en medlemsstat i Europeiska unionen eller i någon annan stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Som auktoriserad translator kan dock inte godkännas den som har fyllt 70 år.

4 a §

Translatorsexamensnämnden för en förteckning över de auktoriserade translatorerna, i vilken införs varje translators namn och personbeteckning, adress och uppgifter om intyg som givits honom eller henne enligt 3 § 2 mom. samt andra behövliga uppgifter.

8 §

Angående avgifter för deltagande i en examen som anordnas av nämnden stadgas genom förordning. Avgifterna bestäms enligt de allmänna grunder som stadgas i lagen om grunderna för avgifter till staten (980/73).

8 §

I fråga om avgifter för examen som nämnden anordnar och för nämndens övriga prestationer och om grunderna för avgifterna gäller vad som bestäms i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992).

9 §

Ändring i ett beslut av examensnämnden,

9 §

Ett beslut av examensnämnden, som gäller

som gäller rätten att vara verksam som auktoriserad translator eller genom vilket rätten har återkallats, kan sökas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen i enlighet med lagen om ändringsökande i förvaltningsärenden (154/50).

I bedömningen av en examen som nämnden anordnat får ändring inte sökas genom besvär.

Den som har blivit underkänd i en examen som anordnats av nämnden har rätt att yrka rättelse hos denna. För behandlingen av ett rättelseyrkande utses till nämnden en tillfällig adjungerad medlem som har särskild kunskap i det språk som avses i rättelseyrkandet.

rätten att vara verksam som auktoriserad translator eller genom vilket rätten har återkallats, får överklagas hos förvaltningsdomstolen enligt vad som bestäms i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

I bedömningen av en examen som nämnden anordnat får ändring inte sökas genom besvär.

Den som har blivit underkänd i en examen som anordnats av nämnden har rätt att yrka rättelse hos denna. För behandlingen av ett rättelseyrkande utses till nämnden en tillfällig adjungerad medlem som har särskild kunskap i det språk som avses i rättelseyrkandet. Om sökande av ändring i ett beslut med anledning av rättelseyrkande gäller vad som bestäms i 1 och 2 mom.

11 §

Genom förordning av undervisningsministeriet utfärdas dessutom närmare bestämmelser om anordnande av de prov som hör till examina för auktoriserade translatorer och om de allmänna bedömningsgrunderna.

Denna lag träder i kraft den 20 .
Sådana besvär enligt 9 § lagen om auktoriserade translatorer som gäller ett beslut som har fattats före denna lags ikraftträdande behandlas dock i högsta förvaltningsdomstolen.
